

COSES DEL POBLE I DE LA VIDA

Introducció

En tots els pobles que s'estimin una mica hi ha d'haver -o hi ha- uns quants elements socials que donen caràcter, altrament, el poble és en desmesura ensopit: un boig inofensiu, un «manta» que es dóna la gran vidorra a l'esquena dels seus familiars, sense que la seva cara enrogeixi; un jugador que fa vida de cartes gastades i ceruloses en perjudici dels seus cinc fills que passen gana; un borratxo recalcitrant al qual deixen en pau perquè no té cura, un vellet savi que no perjudica ningú i no fa la guitza, i un altre vellet centenari clavat en un silló, esperant la mort, que tarda.

Quan el poble funciona regularment, tal com pertoca, aquests elements hi estan tan ben encaixats que tot va com una seda. El boig es passeja pels carrers i diu quatre atzagaiades a qui troba, sense que se li enfadi ningú. El «manta»... allà se les arregli ell, si no sap que la suor es sua. L'única cosa que fan els convilatans que el troben, és esquivar-lo... i ja t'apanyaràs ! Qui no treballa no menja. Quant al jugador empedreït... ja té el seu equip i gaudeix. Les conseqüències les troba després.

Després ve el borratxo. Aquest fa riure i tot. Es passa les mitges nits cridant -bramant- a les estrelles, i tothom el pot sentir per poc que vetlli. O sofreixi d'insomni. Escoltar-lo, a voltes és ben divertit. Quan el borratxo se les heu amb el rector o l'alcalde, a vegades diu coses tan ben pensades i assenyades, que els que estan sobris i bé del cap han pensat les mateixes coses però no les diuen, celebrant, però, que hi hagi al poble una «ànima innocent» encarregada d'aquesta adusta feina.

A aquests, tot se'ls pren en bé.

Quant al vell savi... No se l'escolta ningú. Ni els de casa. Sempre explica coses -sempre les mateixes- de quan era jove -d'allò fa 50, 60, 70 anys- i a voltes en diu més d'una que la raó li sobra. Però no la hi donen.

Els joves d'ara pensen diferent. Els xicots i les noies de les cases -vestits amb caçadores «unisex», calçat de botes ferrades- se'ls miren d'un tros lluny i tanquen sorollosament la porta d'entrada, fent un xiulet un cop són al carrer al reclam del qual surten de diversos llocs tots els «comparses».

Quant al vellet centenari... Dóna certa feina a la jove -que ja no és tan jove- que l'ha de rentar, péixer-li un plat de brou amb fadats que sigui ben finet, per mor de no empatxar-lo. Ah, estovar-li el matalàs almenys dues o tres vegades al dia. El jalet aguanta. Deixa escolar tranquil·lament els dies, els mesos, i fins ara els anys. I tot el que envolta aquestes activitats depèn de la moralitat i de la paciència dels de casa, inclosos els néts, que el van a veure de tant en tant, quan el pare els obliga.

És clar, el quadre que acabem de plantejar, amb el temps es fa monòton. Unes i altres de les figures principals acaben repetint-se, i la «gràcia» que tenien s'ha reiterat i s'ha fet tan pesada que ja no diverteix ningú.

Sortosament, es va inventar una nova distracció que va suplir a bastament totes aquestes: va aparèixer la televisió. Un aparell magnífic dotat de poders gairebé sobrenaturals destinat a fer la felicitat dels homes.

I així va durar un temps: missió complida. Imatges i més imatges que van i vénen per la pantalla, plenes de facultats que ens omplen la vida deixant endarrera qualsevol altra distracció. I així, sense moure'ns de casa, asseguts còmodament en una butaca amb els braços penjant i el gat cargolat a la falda.

Semblava –és– un estri immortal. Sempre més el tindrem a l'abast de la nostra voluntat, i ja no se'ns farà necessari escoltar els discursos del borratxo a mitjanit, ni les «sortides» del mig boig inofensiu, ni assabentar-nos dels diners que ha perdut el jugador recalcitrant en unes juguesques poc afortunades, ni comptar els anys i els mesos que viu de més el jaiet més vell de la vila, ni de l'esparracats que van els nens del «manta» que no ha après mai l'assignatura del treball.

Tenim un aparell de televisió a casa! i en colors! Gran com una caixa de morts! Equipat amb tots els invents que proporciona la tècnica! Meravellós! Val mil, dos mil, qui sap els duros, però no dol. Només té una tara: que és més avorrit que una ostra. Que sempre diuen el mateix els elements que ens governen. Que intenten emborratxar-nos amb uns concursos ideats per a infeliços. Que plantegen un cinema de pel·lícules «porno» o bé folklorisme regional. Que si et refies del «Noticiari», et quedes a mig aire i esperes el periòdic de l'endemà. Que et volen fer creure que mirant en els «vídeos» les persones faràs una rialla de debò. Que els «debats» o són molt llargs o molt curts. Si és el primer, t'hi adorms, previngut, abans i després d'avorrir-te. Si és en el segon (curts) queden moltes coses per dir, i ja s'acaba...

Ens hi haurem de pensar i potser sí que valdrà la pena estimular novament el «boig» inofensiu, i el borratxo recalcitrant que es diverteix sota les estrelles i no fa mal a ningú, i seguir criticant el «manta» que, com sempre, no fa res. I tornar a comentar que aquest és un poble que té de tot, fins vellets centenaris...

NOTA DE L'AUTOR

Aquest escrit sembla indicar que és de molts anys endarrera. Almenys així ho deixen endevinar els comentaris, situant-los en els primers temps de tenir tothom un aparell de televisió a casa.

Devia ser la crítica que aquest es mereixia en aquell temps, ajuntant-hi els comentaris que el canvi d'actuació en el gruix de la societat, en el comportament i les llibertats dels fills, s'anava apoderant de la vida familiar que des d'aquell moment no fou mai més la mateixa.

Santa Coloma de Queralt, 23 de gener de 1995.